Xây dựng chính quyền minh bạch

MPP5-G13

"Hành chính công truyền thống thường được thực hiện một cách bí mật"

ADB (Tr. 629)

Thảo luận Stiglitz: Vì sao chính quyền nào cũng luôn muốn bưng bít thông tin?

28/10/2010 WikiLeaks công bố 251.000 bức điện tín của các cơ quan Hoa Kỳ, 40% trong số đó là Tuyệt mật.

Thảo luận Stiglitz (2):

- Vì sao cần thiết phải có sự minh bạch để kiểm soát chính quyền?
- Vì sao minh bạch cần cho quá trình dân chủ hóa?
- Làm thế nào để có được thông tin?

Xu thế Minh bạch hóa

Bundestag: Quốc hội Đức (*và mô hình Nhà Quốc hội Việt Nam)*

Thảo luận: ADB Chương 16

- **FOI**: Kinh nghiệm quốc tế về nghĩa vụ cung cấp thông tin của chính quyền (quyền tiếp cận thông tin của người dân).
- **Vai trò của truyền thông** => vì sao giới báo chí độc lập có vai trò quan trọng? => Muốn báo chí độc lập các điều kiện cần thiết là gì?

Quyền được tiếp cận thông tin của người dân

- Chủ trương của Đảng: "dân biết, dân bàn, dân kiểm tra"
- Điều 69 HP 1992 "công dân có quyền được thông tin"
- Điều 11-33 Luật Phòng, chống tham nhũng 2005
- Luật CNTT 2006
- Pháp lệnh dân chủ cơ sở 2007
- Các luật chuyên ngành => Tự do báo chí
- Đề án 30 => VPCP => Cục kiểm soát thủ tục hành chính
- Quốc tế đánh giá mức độ minh bạch ở Việt Nam (2012)
  - 123/176 quốc gia (31/100)

Tình hình Dự luật tiếp cận thông tin

- Tái khởi động 2012, BTP chủ trì => CP xem xét 2013
- Phạm vi thông tin được cung cấp
  - Pháp lệnh bảo vệ bí mật nhà nước 2000
    - Mật => Quy chế bảo mật của các ngành
    - Tuyệt Mật
    - Tối Mật
- Quyền được cung cấp thông tin của người dân
  - Miễn phí
  - Theo yêu cầu => có thu phí
- Nghĩa vụ cung cấp thông tin của cơ quan nhà nước
  - Nếu cơ quan nhà nước không tuân thủ => chế tài nào?
- Thiết chế giám sát thực thi
  - Cao ủy/đặc phái viên phụ trách đảm bảo tiếp cận thông tin

Sáng kiến địa phương và các ngành

- Đà Nẵng:
  - Khiếu nại, tố cáo đã được giải quyết sẽ phát, đăng trên các phương tiện truyền thanh, báo, đài và công khai trong các buổi sinh hoạt tổ dân phố, thôn.
  - Thủ tục hành chính của thành phố, quận huyện và các cơ quan quản lý đều được niêm yết một cách công khai, chi tiết và đầy đủ nhất.
  - Sở KHĐT ký hợp đồng với đài 1080 mở hộp thư thoại tiếp nhận thông tin, thắc mắc từ người dân và doanh nghiệp.
  - Tất cả các ban, ngành, quận huyện đều có Website, cổng thông tin điện tử cập nhật thường xuyên
  - Mới: 5 triệu đồng "dưỡng liêm" cho CSGT <= minh bạch khi tiếp dân
- Thảo luận: Địa phương, ngành của anh/chị đã có sáng kiến gì để minh bạch hóa quản lý hành chính?
- Bộ TN&MT: 2015 xây dựng xong cơ sở dữ liệu đất đai (ô, thửa, địa chính, quy hoạch, giá đất…).

Những sáng kiến thành lập cơ sở dữ liệu đáng tin cậy: Đại kế hoạch cấp số căn cước cho 1,2 tỷ dân Ấn Độ

- Nếu cấp thẻ căn cước => 1200 km => cao hơn đỉnh Everest 150 lần
- Sáng kiến của công ty tư nhân Infosys (Nilekani) => CP cấp 64.000 tỷ VNĐ => từ 4/2010 lập mã số căn cước duy nhất 12 chữ số cho tất cả công dân => 2015 xong cho 600 triệu dân => lưu giữ:
  - Dấu vân tay
  - Hình quét tròng mắt
  - Quê quán
  - Gia đình
  - Nghề nghiệp
- Mã số này tựa như CMT (xin việc, bảo hiểm, mua sim, truy cập Internet)

“Tự do báo chí” ở Trung Quốc năm 2013

- Tân niên 2013 phóng viên của Nam Phương Chu Mạt đình công để phản đối hành động thay bài xã luận Tân niên, đồng thời gửi thư đến Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Quảng Đông yêu cầu ông Trưởng ban tuyên giáo Độ Trấn từ chức. Hàng trăm người ủng hộ tờ báo cũng tập trung phản đối hành động kiểm duyệt nói trên.
- 7/1/13 Thời báo Hoàn cầu phản pháo ”Trung Quốc không có chỗ cho cái gọi là tự do báo chí như một số người đòi hỏi”.
- Ban Tuyên giáo Thành ủy Bắc Kinh yêu cầu 4 tờ báo hàng đầu đăng lại bài trên vào 8/1/13, trong số đó Beijing News không chấp nhận lệnh này.

“Đêm đau đớn” của Thời báo Bắc Kinh

- Phó Ban Tuyên giáo Thành ủy Bắc Kinh, Nghiêm Lực Cường liên tục gọi điện thoại đến tờ báo chiều 8-1 để yêu cầu đăng lại bài xã luận nói trên nhưng bị từ chối. Không chịu thua, ông ta đã đích thân đến tờ báo để gặp Tổng Biên tập Đới Tử Canh, người vẫn không chịu thay đổi chủ ý sau khi hỏi ý kiến nhân viên. Khoảng 100 phóng viên và biên tập viên có mặt tại tòa soạn lúc đó đều phản đối việc đăng lại bài xã luận.
- Đến 1 giờ 30 phút ngày 9-1, ông Nghiêm Lực Cường gọi điện thoại ra lệnh nhà in không được in báo Beijing News nếu không có bài xã luận. Cùng lúc đó, tối hậu thư đã được ông Nghiêm Lực Cường đưa ra: Tờ báo sẽ bị đóng cửa nếu không chịu in.
- TBT Đới Tử Canh đã đệ đơn xin từ chức vào đêm 8-1-2013. Tờ báo buộc phải nhượng bộ đăng bản tin rút gọn.

Phóng viên Thời báo Bắc kinh tụ tập
Sáng 09/01/2013